

עברית: הבנה, הבעה ולשון

סמל שאלון: 11284

- הנושאים שייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב-√.
- הנושאים שלא ייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב-X.
- שימו לב: יש לקרוא בעיון את חוזר המפמ"ר לשנה"ל תשפ"ו.

הבנת הנקרא		
• סוגי טקסטים:		
✓	טקסט עיוני-היצגי במבנים לוגיים-רטוריים שונים, כגון תיאור תופעה והצגת רעיון על היבטיו	
✓	טקסט טיעוני-שכנוע	
✓	טקסט מדריך ומפעיל	
✓	טקסטים בלתי רציפים, כגון טבלאות ותרשימים	
✓	טקסטים בלתי מילוליים, כגון איורים ותמונות	
X	טקסטים זעירים, כגון דבקיות, מודעות ופרסומות	
• ממדי הבנת הנקרא		
הוראת שפה באמצעות טקסטים תתמקד בפיתוח מיומנויות אורייניות בהבנת הנקרא ושאלות בממדי ההבנה השונים כמצוין בחוזר המפמ"ר לשנה"ל תשפ"ו וכן בהעשרת אוצר מילים מתוך הקשר.		
הבעה בכתב		
✓	• כתיבה ממזגת של שני טקסטים מסוגים שונים בהתאם לדרישות המטלה ולמטרותיה	
לשון		
✓	צירופי שם עצם ותואר: יידוע הצירוף, ריבוי הצירוף, התאמת שם התואר לשם העצם במין ובמספר	צירופים
✓	צירוף סמיכות: יידוע הסמיכות, השינויים החלים בנסמך, ריבוי הסמיכות, פירוק הסמיכות	
✓	צירוף סמיכות ושם תואר: יידוע, ריבוי והתאמת שם התואר לצירוף	
✓	הרכבה ויצירה של משפטים במבנים תחביריים שונים: פשוט, איחוי, מורכב, משפטים בעלי חלקים כוללים, משפטים בעלי נושא סתמי	המשפטים
✓	משפטים מודליים: שימוש במבנים מודליים המביעים עמדה, אזהרה, המלצה או הוראה. לדוגמה: צריך, אפשר, אסור, מותר, כדאי, חשוב, רצוי, מקובל + שם פועל	
✓	הרכבת משפטים ליחידות השיח	
✓	המרה בין מבנים שונים של משפטים תוך שמירה על המשמעות הלוגית של המשפט ושימוש תקין במילות קישור	
X	פירוק יחידות השיח למשפטים עצמאיים	
X	משפטי קיום ושייכות: יש / אין בזמנים השונים	

מועדי תשפ"ו, 2026

הנושאים שייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב'√'.
הנושאים שלא ייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב'X'.

√	ש, אשר, ה"א הזיקה ליצירת פסוקיות לוואי המרחיבות את שם העצם	משפטי לוואי
√	• במקרה של, בלי, ללא • אם – לתנאי קיים	משפטי תנאי
X	• לו, אילו – לתנאי בטל	
√	• בראש פסוקית: כי, מפני ש, משום ש, מכיוון ש, מאחר ש, בגלל ש • בין איברים: לכן, לפיכך, על כן, בעקבות זאת • לפני שם עצם: בגלל (ה-), בשל, בעקבות, עקב, בזכות, לאור, לרגל	משפטי סיבה ותוצאה
√	• בין איברים: אף על פי כן, בכל זאת, עם זאת, למרות זאת, אבל, אך, אולם, אומנם... אבל... • בראש פסוקית: אף על פי ש, אף ש, גם אם, למרות ש • לפני שם עצם: למרות (ה-), על אף (ה-)	משפטי ויתור והסתייגות
√	• בראש פסוקית: כמו ש, כשם ש... כך • בין איברים: ואילו, לעומת זאת, בניגוד לכך, אך, אבל, אולם, לא... אלא • לפני שם עצם: כמו, בניגוד ל, בהשוואה ל, לעומת (ה-)	משפטי השוואה – דמיון, ניגוד
√	• בראש פסוקית: כדי ש • בין איברים: לשם כך, למען • לפני שם פועל: כדי, בשביל • לפני שם עצם: למען, לשם, בשביל (ה-)	משפטי תכלית
X	ו, גם, נוסף על כך, זאת ועוד, יתר על כן, יתרה מזו, לא רק... אלא גם...	משפטי הוספה והדגשה
√	• בראש פסוקית: כש, כאשר, לפני ש, אחרי ש, לאחר ש, בזמן ש • בין איברים: קודם (לכן), לפני כן, אחר כך, לאחר מכן • לפני שם עצם: לפני, אחרי, לאחר, בזמן, בעת • הכרת מילות הזמן המתייחסות לנקודת זמן ממוקדת ונלמדות כפריטים לקסיקליים: היום, מחר, לעיתים, עתה, אשתקד, מעולם, לעולם, קודם לכן וכדומה	משפטי זמן
X	• משפטי תוכן הפותחים ב: ש, כי או מילת שאלה יש לעמוד על ההבחנה בין מילת השעבוד "כי" המציינת סיבה לבין מילת השעבוד הפותחת פסוקית תוכן. • פסוקית נושא שבראשה מילות השעבוד מה ש, מי ש	משפטי תוכן
X	• זיהוי ופיסוק משפטים בדיבור ישיר ובדיבור עקיף • המרה מדיבור ישיר לעקיף ולהפך יש לתת את הדעת על תפקידם הפונקציונלי כחלק מדרכי מסירת הדיבור	דיבור ישיר ודיבור עקיף
√	• התאמת הפועל לעושה הפעולה (לשם או לצירוף) • התאמת כינוי הגוף לשם, לדוגמה: קירות הכיתה הם בצבע לבן. • שימוש תקין ונטייה תקנית של אותיות היחס ומילות היחס, כגון אצל, אל, את, בשביל, בלעדי, בין, לפני, עם, כלפי • זיהוי מבנים תחביריים (צירוף או משפט) משובשים ותיקונים (לרבות הסבר)	תקינות תחבירית
√	• נטייה ושיבוץ של מילות היחס בהקשר (בהינתן מחסן מילות יחס או בלעדיו) • שימוש במילות היחס המתאימות בהצטרפותן לפועל ולשם, כגון קינא ב / ל, אחראי ל / על, בחר ב / את, לבקר את / אצל	מילות היחס

המשך בעמוד הבא

הנושאים שייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב'✓'.
 הנושאים שלא ייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב'X'.

מערכת הצורות	
✓	השורשים יהיו מגזרות השלמים ומן הגזרות העלולות (נחים וחסרים).
X	לא יהיו פעלים ושמות מגזרות החסרים (פ"נ-פי"צ) ופ"א.
✓	ייתנו פעלים ושמות בגזרות פ"נ-פי"צ ופ"א הנוטים על דרך השלמים.
✓	התלמידים לא יידרשו לזיהוי ולניתוח השורש, הבניין או המשקל של הפעלים והשמות. - הטיה, שיבוץ ובנייה של פעלים ושמות, לרבות שמות פעולה, על פי שם פועל נתון והתאמתם להקשר <u>הערה</u>: שם הפועל שבסוגריים מכוון למשפחת מילים מאותו השורש, והוא אינו מחייב בהכרח הבניה במשפט (2). - המרה של פעלים לשמות, לרבות שמות פעולה, ולהפך בהקשר טקסטואלי - ניתוח, מיון ויצירה של שמות לפי דרכי התצורה: שורש ומשקל, בסיס וצורת סופי - הכרת משמעויות המשקלים האלה:
✓	מְקַטֵּל, מְקַטְּלָה, קָטַל, קָטְלָת, קִטְלוֹן
X	מְקַטֵּל, מְקַטְּלָה, קִטְלוֹן
	הכרת משמעויות הצורנים הסופיים האלה:
✓	קָן, קִי, קִית, קִין, קִאי
X	קִיָּה
X	תקינות בצורות פועל ושם
X	הכרת צורות הבינוני המציינות בעלי מקצוע
✓	שימוש תקין בשם המספר: הנטייה וההתאם
✓	כללי שם המספר המונה
X	כללי שם המספר הסודר
X	המספר החלקי
שם המספר	

עברית: הבנה, הבעה ולשון
סמל שאלון: 11274

הנושאים שייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב-√.

הנושאים שלא ייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב-X.

שימו לב: יש לקרוא בעיון את חוזר המפמ"ר לשנה"ל תשפ"ו.

הבנת הנקרא		
• סוגי טקסטים:		
✓	טקסט מידעי (רציף ושאינו רציף)	
✓	טקסט עיוני-היצגי במבנים לוגיים-רטוריים שונים, כגון תיאור תופעה והצגת רעיון על היבטיו	
✓	טקסט טיעוני-שכנוע	
✓	טקסט מדריך ומפעיל	
✓	טקסטים בלתי רציפים, כגון טבלאות ותרשימים	
X	מכתב למטרות שונות	
X	דף הדרכה או עלון	
• ממדי הבנת הנקרא		
הוראת שפה באמצעות טקסטים תתמקד בפיתוח מיומנויות אורייניות בהבנת הנקרא ושאלות בממדי ההבנה השונים כמצוין בחוזר המפמ"ר לשנה"ל תשפ"ו וכן בהעשרת אוצר מילים מתוך הקשר.		
הבעה בכתב		
✓	• כתיבת מאמר או כתבה קצרים בהיקף של כ-150 מילים	
לשון		
✓	מינו של שם העצם, לרבות מילים שכיחות בלא סממן חיצוני של המין, כגון אבן, עיר, יום	שם העצם ושם התואר
✓	ריבוי שמות העצם, לרבות צורות ריבוי החורגות מן המערכת	
✓	צירופי שם עצם ותואר: יידוע הצירוף, ריבוי הצירוף, התאם במין ובמספר	
✓	צירופי סמיכות: יידוע הצירוף	
✓	המרת הכינוי החבור בכינוי פרוד ולהפך	
✓	יידוע השם, ה"א היידוע, מילות היחס + תווית היידוע (בְּבֵית, בַּבֵּית, מִהַבֵּית)	
✓	- הפיכת שם פועל לפועל נטוי בתוך משפט - התאם במין ובמספר בין הפועל לשם במשפט	הפועל
	נטיית מילות היחס:	מילות היחס
✓	ב, את, ל, מן, אצל, על יד, בשביל, בין	
X	על, מעל, אחרי, מאחורי, לפני, על ידי	
X	התאמת מילות היחס ואותיות היחס המוצרכות לפועל	

הנושאים שייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב'✓'.

הנושאים שלא ייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב'X'.

	שימוש במילות קישור מתאימות לבניית משפטים בקשרים לוגיים שונים:	
✓	• משפטי סיבה ותוצאה	תחביר
✓	• משפטי ניגוד והשוואה	
✓	• משפטי זמן	
X	• משפטי תכלית	
✓	• הבחנה בין זכר לנקבה במספר המונה במספרים 1–100 בלבד (כולל צורות סמיכות, כגון שלושת הנערים)	שם המספר
X	• המספר הסודר	
X	• שימוש נכון בתאריכים ובמספר הסתמי	

עברית: הבנה, הבעה ולשון

סמל שאלון: 11272

הנושאים שייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב-√.

הנושאים שלא ייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב-X.

שימו לב: יש לקרוא בעיון את חוזר המפמ"ר לשנה"ל תשפ"ו.

הבנת הנקרא	
• סוגי טקסטים:	
√	טקסט עיוני-היצגי במבנים לוגיים-רטוריים שונים, כגון תיאור תופעה והצגת רעיון על היבטיו
√	טקסט מידעי
√	טקסט טיעוני-שכנוע
√	טקסט מדריך ומפעיל
√	טקסטים בלתי רציפים, כגון טבלאות ותרשימים
√	טקסטים בלתי מילוליים כגון איורים ותמונות
√	טקסטים זעירים כגון דבקות, מודעות ופרסומות
• ממדי הבנת הנקרא	
ההוראה תתמקד בפיתוח מיומנויות אורייניות ושאלות בממדי ההבנה השונים, כמצוין בחוזר המפמ"ר לשנה"ל תשפ"ו.	
הבעה בכתב	
√	הבעת עמדה והנמקתה – חיבור טיעון
X	מכתב
X	נייר עמדה
X	המלצה על סרט, ספר או סדרה

הנושאים שייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב'✓'.
הנושאים שלא ייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב'X'.

לשון		
✓	מינו של שם העצם: זכר או נקבה, לרבות שמות ללא צורת יחיד, כגון שמיים, מים	שם העצם
✓	צורני הריבוי לשם ים / וְזָכָר ולנקבה, כגון: ילד – ילדים, ילדה – ילדות וצורות ריבוי החורגות מהמערכת, כגון: שולחן – שולחנות, ביצה – ביצים	
✓	צורות הזוגי (לרבות מילים בריבוי על דרך הזוגי), כגון עיניים, שפתיים, מכנסיים, מספרים	
✓	מילים שכיחות בזכר או בנקבה שאין להן סממן חיצוני של המין, כגון דרך, רוח, חצר, אבן, ארץ, עיר, לילה	
✓	נטיית השייכות של שם העצם ביחיד וברבים	
✓	המרת כינוי חבור לפרוד ולהפך	
✓	יידוע השם: ה"א היידוע, כינוי שייכות, שם פרטי	
✓	מילות היחס + תווית יידוע: בפית לעומת מהפית	
✓	התאמת שם התואר לשם העצם במין, במספר וביידוע. תידרש תקינות לשונית ברמת הצירוף וברמת המשפט.	שם התואר
✓	נטיית תקינת של מילות היחס השונות ושיבוץן במשפט, לרבות שיבוץ מילת היחס את לפני שם עצם מיוחד.	מילות היחס
✓	הכרת מילות היחס המוצרכות לפועל	תחביר
✓	זיהוי עיקרי המשפט הפועלי: הפועל ועושה הפעולה	
✓	התאמת הפועל לעושה הפעולה בזמן ובגוף	
✓	סדר המילים במשפט הפועלי: בניית משפטים בעלי סדר מילים תקין והגיוני	
✓	קשרים לוגיים: הכרת הקשרים האלה: ריבוי והוספה, תנאי (קיים בלבד), סיבה ותוצאה, ויתור, ניגוד, השוואה, תכלית, זמן.	
✓	הכרת השימוש בקשרים המופיעים לפני שם העצם ולפני פסוקית, בתחילת המשפט ובאמצעו	
✓	הבנת התפקיד הרטורי והשימוש הנכון בקשרים הלוגיים במשפטים וביחידות השיח.	
✓	שימוש תקני בסימני הפיסוק האלה: נקודה, סימן שאלה וסימן קריאה	
X	הבחנה בין צירוף שמני ובין משפט שמני	
X	המרה בין משפטי חיווי למשפט שאלה ולהפך	

הנושאים שייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב'✓'.

הנושאים שלא ייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב'X'.

✓	זיהוי הפועל במשפט ובפסקה	מערכת הצורות
✓	הכרת מבנה הפועל בעברית: שורש, מוספיות והטיה בזמנים, בגופים ובבניינים	
✓	נטייה של פעלים (על פי שם פועל נתון) בשבעת הבניינים במשפט וביחידת שיח	
✓	בניית פועל והתאמתו לגוף ולזמן	
✓	בניית שם הפועל ושיבוצו במשפט או בקטע	
✓	דרכי יצירת שמות בעברית: שורש ומשקל, בסיס וצורן סופי	
X	שימוש תקין בצורות הפועל	
X	הכרת משמעויות הצורנים הסופיים	